

Verksamhetsberättelse 2024

VÄRMLANDS
MUSEUM

Inledning

Det är med stor stolthet som vi ser tillbaka på 2024. Det har varit ett år av mycket arbete och flera fina resultat. Bland alla minnen är det några som sticker ut lite extra.

I slutet av april samlades cirka 400 museianställda från hela Sverige i Karlstad då Värmlands Museum stod som värd för Sveriges museers Vårmöte. Det var ett lyckat arrangemang där vi fick möjlighet att visa upp vårt fina museum.

Årets museibesökare har fått uppleva konserter, god mat och många spännande utställningar. Bland annat visades Hashem Shakeris fotografier från Iran där han mött människor som kämpar för kvinnors rättigheter eller drabbats av klimatförändringar och bostadsbrist. Katja Petterssons storskaliga akvareller där hon hämtat inspiration från Klarälven. I stora hallen bredvid visade vi Samtidigt i Värmland, en fotoutställning och samtidsskildring av museets egen fotograf Lars Sjöqvist. Under hösten presenterades en tidigare okänd del av värmländsk historia i utställningen Det judiska Värmland. I Regnskog möter barrskog erbjöds besökarna perspektiv och kunskap om hur människor, växter och djur påverkas av modernt skogsbruk och klimatförändringar.

Vår prioriterade målgrupp barn och unga har tagit del av skolprogram med bland annat fornlämningar, graffitti och vetenskap.

Antalet besökare på museets sommaröppna besöksmål ökade och under Apeldagen på von Echstedtska gården

slogs rekord i både antal besök och mängden inlämnade äpplen för sortbestämning.

Museets arkeologer blev uppmärksammade i media då ett provsvar visade att keramik som hittats vid en utgrävning av Dikartorp var hela 6000 år gammal. Fyndet kastar omkull det vi tidigare vetat om när människor i Värmland började övergå från att vara jägare och samlare till att bli bönder.

Museet har under året tagit ett stort kliv framåt i ett mycket omfattande och viktigt arbete med att digitalisera fotografier och föremål ur samlingarna.

Vi har anlitats som sakkunniga i en rad olika projekt och konservatorn har bland annat arbetat med Hybelejens gata 4, där vägg och takmålningar fått en ny glans.

På uppdrag av länsstyrelsen har byggnadsantikvarierna kartlagt och inventerat modernismens offentliga byggnader uppförda mellan 1930–70 i hela Värmlands län.

Ett av våra mest populära program var föreläsningsserien Historien om Värmland som gjorde åtta nedslag i den värmländska historien inför en i det närmaste fullsatt hörsal varje gång.

Kort och gott. År 2024 var ett produktivt och mycket bra år, värt att glädjas av och ta med oss in i nästa.

Innehållsförteckning

3	Inledning	37	Värdskap
5	Innehållsförteckning	38	Samlingarna
7	Utställningar	46	Kulturmiljöarbete
15	Verksamhet för barn och unga	49	Arkeologiska uppdrag
20	Långbans Gruvby	52	Bebyggelsesantikvariska uppdrag
22	von Echstedtska gården	60	Konserveringsuppdrag
25	Torsby Finnskogscentrum	62	Kompetensutveckling
26	Lesjöfors Museum	64	Personal Värmlands Museum
28	Sveriges Museers Vårmöte	66	Styrelsens ledamöter
31	Programverksamhet	67	Värmlands Museiförening
34	Redaktion och kommunikation	68	Årsredovisning

Utställningar

På Värmlands Museums fem besöksmål visades både basutställningar och ett femtontal tillfälliga utställningar.

Laris Strunke – Alltid och aldrig densamma
15 september 2023 – 24 mars 2024

Konstnären Laris Strunke föddes 1931 i Riga. Under andra världskriget lämnade familjen Lettland och flydde till Gotland. Strunke uttryckte hela sitt liv och alla sina erfarenheter i måleriet. Det innebär att även flykten och exilens erfarenheter finns där, inbäddade i de tjocka lagren av torkad oljefärg. Han utforskade måleriets möjligheter. Många av hans målningar är stora, de största över 5 meter breda. När han målade applicerade han ofta färgen med trasor eller direkt med händerna och förändring och upprepning är centrala begrepp. Utställningen kunde genomföras tack vare generösa inlån från Lars Wingefors samling och med kunskap av Laila Strunke.

Love Always
17 januari – 18 februari

I samarbete med Sverige för UNHCR producerade Värmlands Museum en fotoutställning baserad på Pieter ten Hoopens fotografier från regioner präglade av krig, naturkatastrofer, våld och intolerans, men där han skildrat kärleken på flykt. Utställningsidén kom från Pieter ten Hoopen som förde samman museet med Sverige för UNHCR. I samband med vernissaget uppträdde den världsberömda sångerskan Barbara Hendricks med ett självbiografiskt performance. Utställningen kommer fortsätta på turné under 2025.

Hashem Shakeri – Strangers to Ourselves
9 februari – 6 oktober

Vi fortsätter att visa angelägna och aktuella utställningar. En av årets djärvaste var Strangers to Ourselves där vi fick möta fotografen, konstnären och filmaren, Hashem Shakeris visuella berättande i film och foto mestadels från Iran och Afghanistan. Han utforskar

skärningspunkten mellan identitet, exil och sociala utmaningar, och i utställningen fick vi förutom Irans utmaningar med klimatförändringar, möta kvinnorna bakom kampen ”Kvinna, liv, frihet”.

Samtidigt i Värmland
23 februari – 28 april

I fotoutställningen Samtidigt i Värmland fick besökarna möta människor i dokumentära bilder och ljudmaterial skapat av Värmlands Museums fotograf Lars Sjöqvist under 15 års tid.

Bilderna är fotograferade i alla Värmlands 16 kommuner. De förevigar och speglar ett antal värmlänningar i deras vardag och varje berättelse kan ses som representant för sin tid och plats. Genom att ge perspektiv kan berättelserna bidra till att öka förståelsen för oss själva och vår omvärld. Dokumentationen i sin helhet sparas för framtiden och för vår historia vidare. Den utgör nu ett viktigt tidsdokument för kommande generationer.

Katja Pettersson – Glitch
19 april – 15 september

Platsen är en central del i den Karlstadsbördiga konstnären Katja Petterssons verk. Utställningen på Värmlands Museum var speciellt utformad för Nyrénhallen. Arkitekturen och byggnadens koppling till älven med vattenlinje och speglingar var tongivande i installationen med skulpturer och målningar.

Till utställningen producerades också en katalog. Vi gjorde ett ateljébesök hos konstnären för att få fram såväl rörligt bildmaterial som stillbilder till en lansering och formgivning av katalog och utställning. Glädjande var att bokhandeln Konst/ig visade intresse för katalogen och tog in en liten upplaga som såldes i deras butik på Åsögatan i Stockholm.

Form för vardag och fest
19 april – 6 januari 2025

Karin Björquist var en av 1900-talets främsta formgivare i Sverige och förnyade vardagsporslin för alla, framställde rationellt porslin för storkök och designade utsökt festporslin för kungligheter och pristagare.

I nedre foajén i de s.k. Cyrillusmontrarna visades en presentation med hennes arbeten. Fokus låg på arbetsprocessen i uppdraget med att skapa en ny servis för Nobelstiftelsen på 1990-talet.

Från idé till Nobelpris
16 maj 2024 – 6 jan 2025

Utställningen handlade om Nobelpristagares väg mot nya genombrott, berättelser och insikter. Besökarna fick lära sig om pristagarnas upptäckter och idéer genom att utforska deras arbetsmiljöer. Utställningen är producerad av Nobel Prize Museum.

Till utställningen utvecklade Värmlands Museum ett eget skolprogram för åk 7–9 och gymnasiet. Det togs väl emot av både elever och lärare.

Regnskog möter barrskog
4 oktober 2024 – 30 mars 2025

I utställningen möttes två skogar med liknande utmaningar – Amazonas regnskog och det norra barrskogsbältet. I båda skogarna har skogsbruket och klimatförändringar påverkat djur, människor och växters livsmiljö. Genom att låta regnskogen och barrskogen mötas vill vi ge perspektiv på människans förhållande till skogen. Utställningen var ett samarbete mellan Värmlands Museum, Norsk Besøkssenter Skog och Norsk Skogmuseum. En omarbetad version av utställningen kommer att visas på Norsk Skogmuseum i Elverum under 2025.

Det judiska Värmland
27 oktober – 27 april 2025

I utställningen Det judiska Värmland presenteras ett urval av föremål och berättelser som grävts fram ur arkiv, samlingar och minnen. Utställningen synliggör ett judiskt liv både i städerna och på landsbygden. Besökaren får bland annat möta en rekonstruktion den synagoga som fanns Karlstad.

Projektet är ett samarbete mellan Värmlands Museum och Judiska museet i Stockholm och är lika mycket ett projekt som handlar om kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsbyte dokumentation och tillgängliggörande.

Programytan, Sandgrund

Programytan i museets foajé används för att visa mindre utställningar, ofta i samarbete med föreningar, skolor eller andra grupper. Här kunde följande utställningar ses under året:

Motstånd

26 januari – 15 mars

En utställning från Forum för levande historia som handlar om enskilda personer som stod emot. De som valde att gå mot strömmen och ta kampen mot den nazityska terrorn. Personerna kom från olika samhällsskikt och hade olika religiösa och politiska uppfattningar.

Freedom

25 mars – 17 april

Elever från Karlstads Globala Gymnasium med fotoinriktning fick möjlighet att träffa Hashem Shakeri i fotoutställningen Strangers to ourselves. Han berättade om sina fotografier och svarade på elevernas frågor. Eleverna fick även en uppgift. De skulle fånga betydelsen av ordet ”freedom” i en bild. Elevernas fotografier blev en utställning med en välbesökt vernissage.

Area in Transit

8 maj – 29 maj

Elever i årskurs två och tre från Sundsta-Älvkullerlygymnasiets estetiska program med inriktning bild och form, samarbetade med och inspirerades av konstnären Katja Pettersson, och hennes utställning Glitch. Mötet mynnade ut i en utställning med titeln Area in Transit där verk i många olika tekniker gestaltade förändring.

Det rinner oss ur händerna

3 juni – 11 juli

Den egenproducerade vandringsutställningen har utgångspunkt i hur EU:s vattendirektiv kommer att förändra landskapet på många platser i Värmland. Fördämningar ska rivas för att återskapa vattendragens naturliga flöde till gagn för vattenlevande organismer. Människors livsmiljöer förändras då vattenspeglar vi uppfattar som sjöar, blir påtagligt mindre.

Konstkollo

20 juni

Ungdomar som deltagit i årets Konstkollo visade sina alster under en vernissagedag.

Drömsommarjobbet: Folkkonst i köket

11 juli – 27 augusti

Under fyra veckor deltog åtta ungdomar i Region Värmlands drömsommarjobb med inriktning slöjd. De lärde känna materialet trä på djupet – från trädet i skogen till färdigt slöjdföremål. Med handledning av slöjdare Frej Lonnfors tillverkade de föremål. Arbetet mynnade ut i en utställning som de själva skapade.

En jul i miniatyr – Berith Bergströms julskåp

25 november – 6 januari

Berith Bergströms populära julskåp med minnesbilder av en herrgårdsjul för drygt 100 år sedan visades traditionsenligt i advent. Tittskåpen tillverkades på 1950-talet och visar hennes barndoms jular på Bosjö bruk utanför Filipstad.

Restaurangen

Under adventstiden visades julillustrationer av konstnären Bo Vilson, mer känd under signaturen Bovil.

Lin för livet

1 juni – 18 augusti, Torsby Finnskogscentrum

I utställningen visades lin från hela Sverige och textilier från slöjdare eller andra tillverkare i landet. Utställningen gav en inblick i det lin som finns i livet, för livet. Lin för livet är en vandringsutställning producerad av Sveriges hemslöjdskonsulenter/regionala utvecklare. I samband med utställningen odlade vi 1 kvm lin på TFC:s gård och arrangerade en workshop i linberedning.

Vi som arbetar med våra kroppar

8 juni – 18 augusti 2024, Långbans Gruvby

I den här fotoutställningen mötte besökarna 33 arbetare, med olika bakgrund, erfarenheter och ålder som berättar om hur de har det på jobbet. Berättelser om otrygga arbetsvillkor, bristande respekt och ohållbara strukturer. Men också om organisering, stolthet, arbetsgemenskap och känslan av att vara viktig för samhället. Utställningen var gjord av utställningsproducent Annica Carlsson Bergdahl och fotograf Elisabeth Ohlson.

Lin för livet. Fotograf: Maja Kristin Nylander

Verksamhet för barn och unga

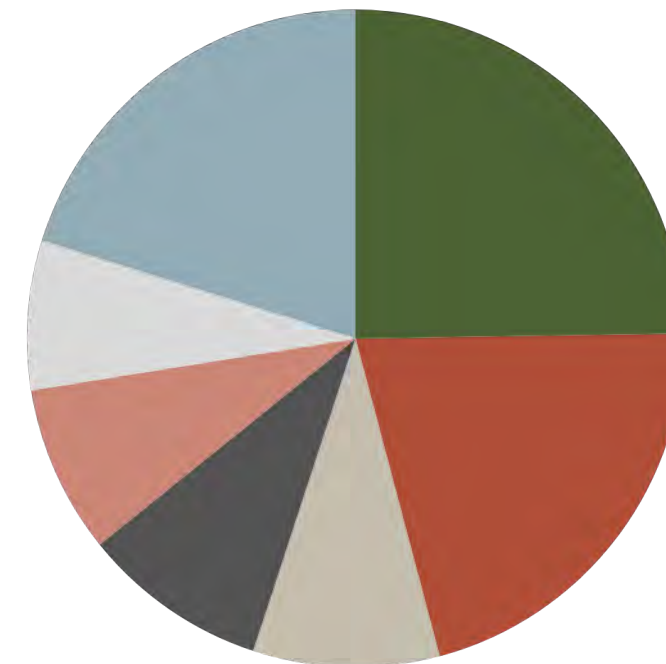
Skolprogram

Museet har erbjudit visningar och workshops i alla utställningar.

De mest besökta programmen har varit (se figur till höger):

- *Forntiden och Livet förr i tiden*, där lågstadieelever besöker utställningen Värmlandsliv och Skaparverkstan (27% av totala antalet genomförda visningar och workshops).
- *Konstig konst, Fint eller fult* och *Provocerande konst* där lågstadieelever respektive högstadiet och gymnasiet besöker utställningen Insyn och utblick och Skaparverkstan (23%).
- *Konsekvenser av teknikval* där högstadie- och gymnasieelever besöker Framtidslabbet och Skaparverkstan (10%).
- Arkitekturprojektet i Arvika (10%) genomfördes inom ramen för Skapande skola.
- *Från idé till Nobelpris* (9%)
- Ljudworkshop/*Regnskog möter barrskog* (8%)
- Övriga program utgör sammanlagt 22%.

Totalt är 72% av skolprogrammen i museets basutställningar, medan 18% är i tillfälliga utställningar och 10% utanför museibyggnaden.

Lovaktiviteter

Under jullovet 2023/24 hade våra besökare möjlighet att tillsammans med en museipedagog skapa snögubbar med både lera och krita i Skaparverkstan. Sportlovet bjöd på färgsnurror och på påsklovet arrangerades en äggperimentshow i Hörsalen.

Som vanligt var det sommarjobbarna som höll i sommarlovsaktiviteterna varje vardag under hela sommaren och det gjordes bland annat sugrörsflygplan, vattenpistolsmålningar och vindsnurror.

Till höstlovet dukades det fram olika brädspel i Matsäcksrummet, allt från klassiska spel som backgammon och Hnefatafl till Fyra i rad och Tjuv och polis.

Under jullovet 2024/25 byggde besökare i Skaparverkstan en pappersmodell av von Echstedtska gården.

Under varje lov finns det också olika ”jakter” att göra som till exempel att i Insyn & Utblick leta efter detaljer i konstverken eller försöka finna historiska föremål i Värmlandsliv.

Skollådor

Museets studielådor om forntid och medeltid har under året varit utlånade till skolor i sex av länets kommuner. I september presenterades lådorna vid Riksantikvarieämbetets lärarwebbinarium om lånematerial för skolor.

Lärarkväll

I februari och september bjöd museet in till informationskväll för alla lärare i Värmland. Vi började med att berätta om våra skolprogram och vilka möjligheter Värmlands Museum har att erbjuda. Därefter fick lärarna en guidad visning i våra aktuella utställningar.

Lärarbesök

Karlstads högstadielärare i NO och SO kom vid två olika tillfällen under hösten för att förkovra sig i vårt utbud.

Nobel Prize Teacher Summit on Tour

Den 16 maj hade Värmlands Museum äran att kunna bjuda in Värmlands lärare till en Teacher Summit tillsammans med Nobel Prize Museum, som lånat ut utställningen Från idé till Nobelpris till oss. Konferensen gästades bl.a. av Anne L’Huillier, som fick nobelpriset i fysik 2023, ”för experimentella metoder som genererar attosekundpulser av ljus för studier av elektrondynamik i materia”. Även konstnären Lars Lerin deltog i ett samtal om uthållighetens konst. Konferensen var på förhand fulltecknad till sista plats.

Arkitektur i Arvika

Alla elever i årskurs 9 på Minnebergsskolan fick träffa en byggnadsantikvarie och en museipedagog från Värmlands Museum som tog med eleverna på en stadsvandring i centrala Arvika för att titta på arkitektoniska detaljer. Dessa fotades och väl tillbaka till klassrummet målades detaljerna av i akvarell.

Digitala visningar

Jämtlands Gymnasium Wargentin i Östersund ville ha en livevisning av Strangers to Ourselves vilket kunde genomföras med den äran tack vare museets fotograf. Karlstads universitet behövde i sitt projekt Sammankonst en film där specifika konstverk i Insyn & Utblick presenterades för att ge studenterna inspiration till skapande i dans, musik och design.

Karlstad och Hammarö

Genom samarbete med kultursamordnare i Karlstads och Hammarö kommuner har hela årskurser fått möjlighet att delta i museets skolprogram. Karlstads årskurs 3 har varit på visning och workshop med forntidstema. Årskurs 4 på Hammarö har tittat på föremål i Regnskog möter barrskog och skapat instrument i Skaparverkstan. Sjuorna från samma kommun fick uppleva utmanande konst och prova på att måla graffiti i skolprogrammet Provocerande konst under våren.

Skaparmåndag och Familjesöndag

Varje måndag är det Skaparmåndag i Skaparverkstan så även under 2024. Museipedagogen tar fram material utöver det som redan finns i Skaparverkstan och presenterar ett eller flera förslag på en skapande aktivitet. Det blev sammanlagt 35 Skaparmåndag med totalt 787 besökare.

Under 22 söndagar bjöds det på Familjesöndag där museipedagogen först tog besökarna på en visning i en utställning och sedan, fulla av inspiration, genomförde en workshop i Skaparverkstan. Under året deltog 912 personer i Familjesöndag på museet.

Konstkollo

I samarbete med Karlstads kommun arrangerar Värmlands Museum varje år ett konstkollo för högstadieelever. Under fyra dagar under midsommarveckan får 16 ungdomar träffa fyra konstnärer, pröva på olika tekniker och arrangera en vernissage på Programytan för nära och kära. I år fick ungdomarna prova på graffiti med Julia Rio i Museiparken. De fick också illustrera med Per Gustavsson, skulptera med Klara Wi09rsén Suchowiak och måla med Katja Pettersson.

Barnens romanpris

I samarbete med Stadsbiblioteket arrangerades Barnens romanpris, med inbjudna författare som träffade 809 elever i årskurs 6 på museet.

Grafiskt manér för lovaktiviteter

Under hösten arbetade museet tillsammans med illustratören Michelle Heiltz, student vid Broby grafiska med att ta fram ett grafiskt kommunikationsmanér för lovaktiviteter. Arbetet resulterade i fem visuella årstidsbundna uttryck som ska användas i samband med jullov, sportlov, påsklov, sommarlov och höstlov på museet.

Långbans Gruvby

Sommaren 2024 höll besöksmålet Långbans Gruvby öppet dagligen från den 8 juni till och med 18 augusti.

Besöksmålet såg en fortsatt ökning av utländska besökare och som en effekt av att guidningarna nu ingår i entréavgiften, nästan en tredubbling av antalet deltagare i dessa. Avsaknaden av restaurang märktes dock fortfarande på besökarantalet men trots det var försäljningssiffrorna högre än någonsin.

Mot slutet av året öppnade en ny restaurang i John Ericsson gården under namnet Långban Gästgiveri.

Utöver de fasta utställningarna Monitor och Mineral visades utställningen Vi som jobbar med våra kroppar.

Tillsammans med ideella föreningar arrangerades Geologins dag med omkring 140 besökare. Den nystartade föreningen ”Vi i Långban” arrangerade både byloppis och julmarknad på området.

Långbans Gruvby besöktes av ca 8 500 personer under 2024.

Geopark

Sedan hösten 2020 har ett arbete pågått för att göra Långban tillsammans med övriga gruvorter och sevärdheter i Filipstads Bergslag till en så kallad Svensk Geopark. Konceptet syftar till att använda geologiska besöksmål för att utveckla besöksnäringen, öka antalet besökare och öka medvetenheten och kunskapen om geologi. Under 2024 fortsatte arbetet och en ansökan om certifiering kommer att lämnas in under 2025.

von Echstedtska gården

Gården var öppen mellan den 25 maj – 15 september. Antalet guidningar fortsatta att öka lite efter förra årets ändrade upplägg till tre fasta guidningar dagligen som ingick i entrépriset. Antalet besökare ökade med omkring 400 personer. Dräktkammare med kläder från olika samhällsskikt, för både pojkar och flickor, handsydda i material och modeller från tiden utökades med fler dräkter. Midsommarafton kunde återigen firas på gården då behovet av parkering nu kan tillgodoses i samverkan med en av gårdarna i grannskapet.

Byggnadsvårdsarbeten

Under 2024 har det tidigare påbörjade restaureringsarbetet kopplat till det stöd som Värmlands Museum fått från Lars Lawskis fond avslutats. Målningsarbeten på fönster, fasad och entrépartier har genomförts och vidare har timmerlagningar skett på den yttre flygeln. Hängrännor av trä har monterats på fem av gårdens byggnader.

Trädgård

Årets äppelskörd blev rekordstor och 2 ton äpplen kunde pressas till must som kommer att säljas under kommande två år.

Kreativa workshops

Sommaren 2024 arrangerades tre kreativa workshops på von Echstedtska gården. Först ut var en workshop i pappersblommor under ledning av Karin Edlund, följt av Johan Åberg från Dye for indigo som lät deltagarna färga med det uråldrigt hållbara och helt naturliga färgämnet indigo. Avslutningsvis kom Emily Bratt, influerare och trädgårdsmästare som ligger bakom instagramkontot En annan slags trädgård, som inspirerade och handledde deltagarna till praktfulla blomsterarrangemang inspirerade efter säsong. Samtliga deltagare bjöds på mat och fika.

von Echstedtska gården besöktes av ca 3400 personer under 2024.

Emily Bratt, influerare och trädgårdsmästare. Foto: Emily Bratt.

Marit Olsdotter Juuselainen (f.1857), Östmark socken. Foto: Nils Keyland

Torsby Finnskogscentrum

Besöksmålet i Lekvattnet höll öppet dagligen under sommarmånaderna juni till augusti. Förutom spontanbesök tas också bokade grupper och skolor emot, även utanför sommarmånaderna. Inför denna sommar kunde utställningsguider på fyra olika språk; svenska, finska, engelska och tyska erbjudas till besökarna.

Program & aktiviteter

De guidade vandringarna på naturstigen till Karmenkynna fortsatte med något förändrat innehåll. Mer fokus lades på plats på Karmenkynna. Tillsammans med Finnskogen Natur- och Kulturpark arrangerades en kulturvecka i finnskogen där flera aktiviteter förlades till Finnskogscentrum. Sommar och julmarknad arrangerades igen med goda resultat.

Den skogsfinska folktron stod i centrum när Värmlands Museum och Torsby Finnskogscentrum bjöd in tre av landets mest namnkunniga experter på området till tre öppna föreläsningar som alla var i det närmaste slutsålda.

Folktro i skogen, Tommy Kuusela fil dr i religionsvetenskap och forskningsarkivarie. *Skogen i skogsfinsk folktro*, Anna Forsberg författare, forskare och arkivarie. *Den levande och besjälade skogen*, Tora Wall författare, forskare och arkivarie

Besök av Finlands Ambassadör

Finlands Ambassadör Maimo Henriksson besökte Lekvattnet och Finnskogscentrum i mitten av oktober. Värmlands Museum, landshövdingen i Värmland, politiker och tjänstepersoner på Torsby kommun samt lokala föreningar mötte upp för att visa och berätta om finnskogen. En uppskattad aktivitet var att besöka hembygdsgården Karmekynna där Lekvattnets hembygdsförening eldade i rökugnen.

Under sommaren 2024 hade Torsby Finnskogscentrum över 5000 besökare.

Lesjöfors Museum

Under 2024 hade öppet torsdag och lördag från påsk fram till juni samt perioden september till och med Allahelgona. Under sommar-månaderna hade museet öppet dagligen Under året har små föränd-ringar i verksamheten utförts och utvärderats, framför allt inom cafédelen.

Tillsammans med föreningen Rikoschetten har några programpunkter anordnats under sommaren, bland annat konstutställningar och konserter.

Under året har nästan 4000 personer besökt Lesjöfors Museum.

Sveriges Museers Vårmöte 2024

I april arrangerades Sveriges Museers Vårmöte i Karlstad. I mötet som räknas som branschen viktigaste deltog ca 400 museiprofessionella. Under tre dagar pågick konferensen med gäster från hela museisverige och även från våra nordiska grannländer. Konferensen hade flera internationella föreläsare.

Hela den första dagen hölls programmet på Karlstad CCC, där fanns en utställning med sponsorer och ett huvudspår från stora scenen med bl.a. tal av statssekreteraren vid kulturdepartementet Karin Svanborg Sjöwall, som i sitt inledningsanförande nämnde Värmlands Museums framgångsrika satsning med Historien om Värmland.

Den andra dagen pågick flera spår samtidigt i flera föreläsningssalar och deltagarna kunde välja fritt vad de ville lyssna till. På kvällen hölls ett mingel och middag på Värmlands Museum med prisutdelningar, visning av utställningarna och andra festligheter. Bland annat bjöd Wermland Opera på ett scenframträdande med blandad repertoar från tidigare föreställningar och några klassiker.

Den tredje dagen arrangerades olika studieresor till flera av medlems-museerna i Värmland. Rackstadmuseet, Kristinehamns konstmuseum, Alsters herrgård och Alma Löv tog alla emot grupper från Vårmötet. En buss gick hela vägen till Oslo där deltagarna fick besöka Nationalmuseum och Munchmuseet.

Från utvärderingen tar vi med oss att deltagarna rankade konferensen mycket högt i förhållande till tidigare år. Helhetsintrycket av konferensen fick höga betyg, men också värdskapet, lokalerna och maten på Värmlands Museum. Många lyfte även Karlstad som värdstad och samarbetet och placeringen med CCC och museet som särskilt lyckat. "Allt flöt på så bra! Och det var enkelt att ta sig emellan."

Programverksamhet

Live på museet

Under året arrangerades fem konserter i museets hörsal. Först ut var Tonbruket som drog fullt hus 20 april. Hösten inleddes med Lalalars 4 oktober, följt av Rebecka Törnquist och Johan Lindström 19 oktober, Loney Dear med support: Ida Staake 23 november, samt sist ut liris Viljanen som bjöd på en finsk jul 14 december. Konserterna som arrangeras i egen regi lockade mer eller mindre fulla hus.

Historien om Värmland

Under året gjordes åtta nedslag i Värmlands historia, när museets medarbetare tog vidare SVT:s serie Historien om Sverige. De tre första delarna som rörde förhistorisk tid fram till medeltid gav en kronologisk bild av Värmlands historia, medan övriga fem tillfällen gav en sammanfattande introduktion och därefter en närmare titt på två specifika teman. Teman som berättade om mycket avgränsade utsnitt av den aktuella tiden i Värmland.

Alla åtta fredagarna lockade i det närmaste full hörsal och trycket på biljetterna var högt. Någon form av fortsättning under 2025 kommer det att bli. Föreläsningarna sändes live på webben och går även fortsatt att ta del av via museets Youtube-kanal.

Music for the eyes

Vid fem tillfällen under året fick publiken möta nya sinnesutvidgande upplevelser i konsertserien Music for the eyes. Den 14 februari fick vi möta duon Rubinsztein/Karlsson tillsammans med fiolbyggaren Jakob Ainegren, när hantverk mötte folkmusik. Den 19 mars bjöds vi på en ljudlig resa där trion Arashi tog oss genom modern, högenergisk jazz och meditativa zen-toner. Ett rikt program med slagverk, dans och stråkar var sist ut under våren och i september framträdde GUSH som sedan starten 1988 varit tongivande på den kreativa musikscenen i Sverige. Under vernissaget för utställningen Regnskog möter barrskog fick vi uppleva en del av verket Fire!Wood, när den experimentella frijazzgruppen Fire! och yxmakaren Julia Kalthoff stod på scenen.

Bättre snacka än slåss

I samband med årsdagen av Rysslands invasion av Ukraina samtalade f.d. utrikesminister Margot Wallström med Hans Lödén om Ukrainas krig – Europas fred den 28 februari. I maj var Jonathan Eliasson från Klarälvsgården i Forshaga inbjuden för att berätta om hur de arbetar med individuellt anpassad tvångsvård för ungdomar vid s.k. SiS-hem. Mellanösternexperten Anders Persson vid Linnéuniversitet kom till FN-dagen i Karlstad och lyfte frågor Kriget i Gaza och vad som kommer hända med Mellanöstern. Bara dagar efter presidentvalet i USA kom Jan Hallenberg forskare och expert på USA:s utrikes- och säkerhetspolitik till oss och analyserade vad valresultatet kan komma att betyda för Europa, Nato, USA och för Sverige.

Förintelsens minnesdag

I samarbete med ABF Värmland, Länsstyrelsen, Region Värmland, Svenska kyrkan och Agera Värmland arrangerades program för det årliga uppmärksammandet av Förintelsens minnesdag. Erika Bergkvist och Karolina Dzieciolowska berättade om sitt arbete med att dokumentera de kvinnor som kom till Karlstad från Bergen Belsen sommaren 1945 men som inte överlevde utan ligger begravda på den Mosaiska begravningsplatsen. Därefter pratade Jesper Svartvik, forskare, teolog och präst om Antisemitism i historia och nutid.

Kulturnatten

Under Kulturnatten hade museet fri entré och extraöppet till 22. På programytan visades dansfilmen Speak silent loud och guidade visningar hölls kring museets arkitektur och byggnader samt i utställningarna Insyn & Utblick och Från idé till Nobelpris. I caféet erbjöds Kultur-AW som innebar en meny med soppa, värmländsk öl och tilltugg. Kvällen var en publiksuccé med över 1000 besökare.

Övriga samarrangemang

Museet deltar varje år i en rad olika samarrangemang med andra aktörer. I januari arrangerades Släktforskardagen tillsammans med Värmlands Släktforskarförening med flera, och i juni kom Kulturskolan i Karlstads sommaravslutning Våryran tillbaka till museet och drog fullt hus. I augusti arrangerades en argentinsk afton tillsammans med föreningen Tango Sol med dans, levande musik, mat och andra festligheter. I november hölls en Hantverksträff i samarbete med Studieförbundet och Mammaconda och under året har Värmlands Museiförening återkommande arrangerat museiträffar med olika innehåll. Vid tiden kring lucia föreläste Kristian Petrov från Karlstads universitet om ljusets och mörkrets idéhistoria och elever från Sundsta-Älvkullegymnasiet uppträdde med ett luciatåg.

Loney Dear. Foto: Per Kristiansen.

Redaktion & kommunikation

Apelskola på sociala medier för att locka fler till Apeldagen

Inför 2024 års äppeldag på von Echstedtska gården satsade museet lite extra på sociala medier. En tre avsnitt lång ”Apelskola” med trädgårdsmästare Lisa Andersson producerades. Programmet gick som korta filmklipp på Facebook och Instagram. I Apelskolan fick tittaren bland annat lära sig varför det är viktigt att veta vilken äppelsort man har. Varje avsnitt avslutades med information om Apeldagen.

Strategi för att få fler att upptäcka Värmlands Museum

De inlägg som fick stor spridning och gav stort engagemang i sociala medier analyserades. Det var tydligt att starka berättelser – både från Värmlands historia och närtid gav resultat. Genom att i en intern workshop informera om statistik, innehåll, ge tips och tricks för att nå ut bredare inspirerades även arkeologer och byggnadsantikvarier att testa nya typer av inlägg. Med en medveten strategi, en satsning på engagerande innehåll, ökade antalet följare på samtliga konton, även filialernas. Störst ökning, från 6363 till 7239 följare, skedde på Värmlands Museums Facebooksida.

Fler nyhetsbrev och fler prenumeranter

Under hösten 2024 gjordes en satsning på matigare och fler nyhetsbrev. I snitt tre nyhetsbrev per månad skickades där museet informerade om utställningar, vernissager och evenemang. Antalet prenumeranter ökade med över 300 personer i samband med en kampanj för nyhetsbrevet i sociala medier. Totalt ökade antalet prenumeranter med 10 % under 2024, från 4553 till 5003.

Workshop med uppdragsverksamheten

I september månad höll redaktionen i en workshop om sociala medier med arkeologerna och byggnadsantikvarierna för att hjälpa dem i arbetet med deras Instagram-konton. Syftet var att informera om statistik, innehåll, ge dem tips och tricks för att nå ut bredare samt att inspirera till att testa nya typer av inlägg.

Årsbok Jazeps Grosvalds bilder

Redan i november året innan lanserades årsboken för 2024, Jazeps Grosvalds bilder. Detta i samband med öppningen av utställningen om konstnären på Nationalmuseum i Riga, dit museet lånat ut ett stort antal verk. I februari berättade Dan Spegel och Fiffi Myrström om den unge konstnärens spännande men alltför korta liv, och om hur 221 av hans verk hamnade på Värmlands Museum, i samband med en medlemsträff i Värmlands Museiförening. Boken finns att köpa i Museibutiken.

Årsbok Arkitektur i Värmland

I årsboken 2024 presenteras det främsta Värmland har att erbjuda inom arkitektur. Här ingår mer än 200 byggnader i både städer och på landsbygd. Syftet har varit att visa och förklara den arkitektur som människor i Värmland har i sin närmiljö och ge en vidgad syn på vad gestaltade miljöer betyder för vårt samhälle. Förhoppningen är att boken ska inspirera till nya upptäcktsfärder och upplevelser i Värmland, samt få läsaren att reflektera och diskutera vad arkitektur är och kan vara. Författare är Rasmus Wærn, arkitekt och tekn dr i arkitekturhistoria. Fotografierna är tagna av fotograf Lars Sjöqvist och författaren. Årsboken ges i år ut i samarbete med Arkitektur Förlag.

Bildtext

Värdskap

Restaurangen

Under större delen av 2024 drev Värmlands Museum kaféet och restaurangen i egen regi.

I kafét bestod utbudet av smörgåsar och bakverk och i restaurangen har det varje dag serverats vällagade luncher där det i alla rätter ingick värmländska råvaror. Under året stärktes restaurangens koncept med fokus på hållbarhet i och med ett nära samarbete med Skafferi Värmland som levererar värmländskt mathantverk från gårdar runt om i landskapet. Ost från Lakene, kulturarvsväxter från Fagerås kvarn och glass från Naturpralinen i Sysslebäck är några av de fina produkter som återkommande funnits på menyn. Under sommaren serverades bland annat närodlat grönsaker från Torfolk Gård och kött från lokala gårdar som grillades med ett kol som även det tillverkats i Värmland, av trä från ett hållbart skogsbruk.

Under året har restaurangverksamheten allt tydligare integrerats i museets konferens och programverksamhet. Skräddarsydda paket har tagits fram till konferensgäster med mingel, besök i museet och avslutande middag. Vid samtliga konserttillfällen har restaurangen erbjudit en utvald meny samt bar med musik för att skapa en mer attraktiv upplevelse för besökarna. Kvällar som blivit mer och mer välbesökta. I samband med föreläsningsserien Historien om Värmland serverades soppa och dessert och vid vernissager kunde gästerna även besöka restaurangens kultur-aw.

För att inspirera och berätta om matkultur och det värmländska kulturlandskapet arbetades en avsmakningsmeny fram bestående av sju rätter och en brödservering. Menyn har erbjudits återkommande under året, gästerna fick uppleva en smakresa genom det värmländska landskapet som förvaltas av småskaliga producenter. Restaurangen och maten som serverades blev en viktig del av besöksupplevelsen på Värmlands Museum och av det värmländska kulturarvet.

Efter fortsatt dialog med ett antal restauratörer skrevs under hösten avtal med Nordrest Holding AB som sedan början av december driver kafé och restaurang på Värmlands Museum.

Möten och konferens

Under hösten togs ett nytt säljmaterial fram för möten och konferenser. Vi gjorde riktade utskick till företag och organisationer samt sponsrade inlägg på sociala medier.

Besöksundersökning

I juni och juli genomfördes en besöksundersökning på museet på Sandgrund. Målgruppen för undersökningen var 16–95 år och syftet att undersöka vilka besökarna är, hur museet upplevs samt få inspel på vad som kan förbättras. Undersökningen visade i stora drag att könsfördelningen är 60 procent kvinnor och 40 procent män. De flesta hemmavarande i Karlstad men också många från övriga Sverige. Hela 95 procent har ett positivt helhetsintryck av museet.

Samlingarna

Nytt magasin

Karlstads kommun och Region Värmland satte i slutet av 2023 samman en arbetsgrupp bestående av kulturchefer, lokalförsörjningsstrateger samt representanter för Värmlands Museum med syftet att inleda arbetet med att söka möjliga lösningar för nya magasinslokaler för museets samlingar. Under 2024 inventerade huvudmännens lokalförsörjningsstrateger tillgången på befintliga lokaler att hyra. Under hösten avslutades detta arbete då inga lämpliga lokaler kunde hittas. Nästa steg i processen väntas inledas under våren.

Primus och DigitaltMuseum

- Lesjöfors Museums samlingar
Konvertering av Lesjöforsdatabasen har förberetts genom att exportera den ur den befintliga databasen och strukturera informationen så att den vid den kommande inläggningen i Primus följer samma strukturer som övriga samlingar har.
- Gårdsdatabasen
Efterarbetet efter konverteringen av Gårdsdatabasen har avslutats där framför allt uppgifter om koordinater lagts in och kopplats till gårdsnamnen vilket innebär att man nu via kartan på DigitaltMuseum kan finna gårdarna som ingår i databasen. Även ett stort arbete med att koppla gårdarna till de fotodokumentationer av området som finns har gjorts. Detta innebär att man på allt fler gårdar kan se hur byggnaderna förändrats över tid.
- Musikarkivet
De digitaliserade inspelningarna från Folkmusikprojektet, 422 till antalet, finns fortsatt tillgängliga på DigitaltMuseum. Under året har ett arbete gjorts för att kvalitetssäkra informationen och göra posterna enhetliga.

- Arkeologi
Arbetet med de arkeologiska föremålen i museets samlingar innebär utöver registrering och katalogisering av nytillkommet även av bearbetning och utveckling av redan befintliga poster i databasen för att höja såväl kvaliteten som sökbarheten när posterna publiceras på DigitaltMuseum.

Statistik för Primus och DM 2024

Under 2024 har stor mängd föremål, konst och arkivalier registrerats i databasen Primus och publicerats på DigitaltMuseum.

Under 2024 har en stor mängd föremål, konst och arkivalier registrerats i databasen Primus och publicerats på DigitaltMuseum.

Fotografier är den objektstyp som ökat mest eftersom särskilda insatser gjorts för att registrera sedan tidigare insamlat fotomaterial i databasen. Den största delen är nitratnegativ som har sitt ursprung i samlingar från bl a Dan Gunner och Valfrid Nilsson. Här bör också nämnas Gunnar Dahlgrensamlingen och de egenproducerade dokumentationerna från museets c/o-projekt under tio år. Vidare har Karlstadtidningens bildarkiv digitaliserats med hjälp av Media Copy i Göteborg och en stor del av dem har registrerats.

Bland föremålen står de arkeologiska för huvudparten av nyregistreringen.

Baku år 1908. Wikströms bostad i Balakhani. Foto Gunnar Dahlgren

Registrerade objekt i Primus har ökat med:

- Föremål 2988
- Konstobjekt 348
- Fotografier 71281
- Arkivalier 1235
- Byggnader 2

Totalt har Värmlands Museum 42428 objekt publicerade på DigitaltMuseum.

Publicerade objekt på DigitaltMuseum har ökat med

- Föremål 2275
- Konstobjekt 61
- Fotografier 2739
- Arkivalier 24

Förberedelser för uppgradering av samlingsdatabasen

Inför uppgraderingen till Primus10 och för att underlätta förarbetet i och med kommande magasinsflytt har ett flertal insatser för att städa i databasen gjorts. Detta för att informationen ska vara korrekt, sökbar och kompatibel med andra sökfunktioner och auktoritetsdatabaser som den länkas till.

Dokumentation och gallring av nitratnegativ

Under våren inleddes arbetet med att sortera ut nitratnegativ ur fotosamlingen. Detta då materialet är mycket brandfarligt och ett beslut togs om att enbart förvalta motiven och informationen om dem digitalt framöver. Då arbetet inleddes upptäcktes att antalet negativ i nitrat vida översteg de uppskattningar som gjorts tidigare varför arbetet kommer behöva fortsätta under kommande år. Ett stort arbete med att registrera det som hittills hittats och skilja ut det från övrigt fotomaterial har dock gjorts och har möjliggjort att lägesbilden över vilka insatser som kommer behövas för att slutföra detta arbete idag är långt bättre.

Samlingarnas tillväxt

Inköp

Under året har två konstverk köpts in. Ett porträtt målat av Carl Peter Lehman föreställande Malin Lalin i trettonårsåldern. Malin dog ung men hennes liv under början av 1800-talet är ovanligt väldokumenterat, bland annat är hennes dagböcker publicerade och sedan tidigare finns andra föremål med koppling till henne i samlingarna. Det andra är en akvarell av Charlotta Löwenhielm som föreställer en interiör på Bråte herrgård, en plats vars historia museet sedan tidigare bland annat uppmärksammat med en årsbok.

Gåvor

Bland föremålen som förvärvats kan det mest spektakulära vara ett broderi från släkten Günther som levde på Alkvetterns gård. Broderiet påbörjades 1747 av Brita Margareta Linroth, slutfördes av hennes barnbarns hustru Agneta Charlotta Carpelan 1847. Vidare restaurerades det två generationer senare av Agnes Matilda Günther 1928. Samtliga tre har broderat in sina initialer vilket är oerhört ovanligt för denna typ av textilier.

Värmlands Museum har mottagit en testamentarisk gåva från den tidigare medarbetaren Stefan Hammenbeck bestående av delar av hans bibliotek samt arkiv med relevans för det arbete han gjorde på här, framför allt i samband med att han författade boken om konstnären Stefan Johansson.

Evakuering av flottningssamlingen

På önskemål av Forshaga kommun genomfördes evakuering den samling föremål som Värmlands Museum sedan tidigare pekat ut som representativa bärare av flottningshistorien, utöver båtar och fasta installationer på platsen för Flottningsmuseet i Dyvelsten. Evakueringen genomfördes under tidig september. Personal från Värmlands Museum packade och transporterade bort sammanlagt 132 kulturhistoriska föremål. Föremålen förvaras för närvarande på annan plats i Forshaga kommun. Samtliga föremål är registrerade i Primus.

Frågan kring hur de åtta flottningsbåtar som fortfarande befinner sig i Dyvelsten ska förvaltas i framtiden återstår att lösa.

Revidering av långtidslånen

Den pågående revideringen av långtidslån ur samlingarna fortsätter. I dagsläget har tio av lånen reviderade låneavtal och några lån har avslutats helt. De återhämtade föremålen och konsten har setts över av konservator och transporterats till magasinet där de fått en placering registrerad i databasen.

Riskbedömning och katastrofberedskap

Värmlands Museum deltog under året i Riksantikvarieämbetets digitala studiecirkel Riskbedömning och katastrofberedskap. Presentationer av sakkunniga och erfarenheter från andra museer varvades med gruppdiskussioner.

Tillsammans med kollegor från Anno Bevaringscenter i Elverum genomförde Värmlands Museum en workshop om restvärdesräddning. Utifrån tidigare framtagna kriterier provade blandade grupper att göra prioriteringar bland kulturhistoriska föremål och konstobjekt i utvalda delar av museets basutställningar. Syftet utöver att träna på att göra prioriteringar, var att se om kriterierna höll måttet och gick att använda som det var tänkt. Övningen fungerade mycket bra och gav alla medverkande mer kunskap om de svåra prioriteringar som måste göras till en restvärdesplan. En viktig lärdom var att gruppens sammansättning vad gäller kompetensområden är avgörande för att utfallet ska kännas väl genomarbetat.

Vårdinsatser i samlingarna

Föremål ur museets samlingar som visats i egna utställningar eller lånats ut till andra har genomgått tillståndsbedömning och åtgärder av konservator i de fall behov fanns.

Bland annat har flera Stefan Johanssonmålningar fått ny montering och glaset bytt till museiglas inför kommande utställning.

En gobeläng av Gustaf Fjaestad som efter rengöring och översyn av extern textilkonservator fick upphängning monterad är nu utställd i Prinsens rum i Cyrillushuset.

Berith Bergströms rumsminiatyrer var under höst -23 t o m april -24 tillfälligt utlånade till Kristinehamns historiska i samband med en utställning. Miniaturerna är annars utlånade till Föreningen Berith Bergströms minne som håller dem tillgängliga för besökare vid Villa Edros, Berith Bergströms sommarhus utanför Filipstad. Miniaturerna fick en översyn och en bättre placering och montering på plats i samband med att de återfördes till Villa Edros.

Några föremål som varit utlånade till Biskopsgården i Karlstad har återförts till museet och samtidigt genomgått en översyn, bl a två stora speglar.

Föremål ur samlingarna som visas på von Echstedtska gården har setts över. Museet erhöll som gåva för något år sedan ett skåp, som ursprungligen stått på gården. Skåpet har gjorts rent, monterats ihop, ett gångjärn har lagats och en ny socket har tillverkats och målats. Det har nu fått sin plats i köket i huvudbyggnaden.

Alsters herrgård har till stor del byggt om sin utställning om Gustaf Fröding och föremål utlånade ur museets samling som visas i utställningen har då setts över och monterats av konservator. Åtgärder har gjorts på takkronan från Sölje i form av rengöring och lagning av prismor. En gipsbyst föreställande Gustaf Fröding har retuscherats.

Kunskapsuppbyggnad och dokumentation

Det judiska Värmland

Under projektet Det judiska Värmland har Värmlands Museum med Judiska museets hjälp haft möjlighet att inventera och belysa befintliga samlingar ur ett personhistoriskt perspektiv. Genom att söka på kända judiska familjenamn i Värmland, i ett grundläggande släkt- och arkivforskningsarbete, har fotografier och föremål identifierats i samlingarna som sedan fått fördjupad information i databasens föremålsposter. Det har också funnits en kunskapslucka i museets topografiska arkiv gällande den synagoga som den mosaiska församlingen i Karlstad byggde i slutet av 1800-talet. Denna lucka har nu kunnat åtgärdas genom tillskott av nytt referensmaterial och dokument såsom pressklipp och ritningar.

Studier av fornsaker

Fornsakssamlingarna i Nordmarksstugan i Töcksfors och Trankils hembygdsförening har studerats som ett led i att bygga upp komparativ kunskap om förhistoriska fynd i andra samlingar i Värmland. Kunskapen bidrar till fler pusselbitar i bilden av Värmlands historia.

Synagogan i Karlstad som revs 1961.

Kulturmiljöarbete

YH-utbildning

Torsby Kommuns kulturförvaltning har ansökt och beviljats en förstudie kring att göra YH- utbildningar med inriktning på Byggnadsvård. Värmlands Museum har deltagit i förstudien genom planering och genomförande av workshops samt ett studiebesök på vid de YH- utbildningar som genomförs via da Capo i Mariestad.

Kartstudier

Inför projektet ”Storgatan, en hotad kulturmiljö” genomfördes rektifiering av den så kallade Häradsekonomiska kartan mot dagens karta, för att undersöka vilken information denna karta ger om olika tätorter i Värmland under 1880-1890-talen.

Värmlands Museum ansökte om och fick medel från Lennart J Hägg-lunds stiftelse för en forskarträff på Lurö. Då det var svårt att samla alla tilltänkta deltagare innan årstiden och vädret satte stopp beslutades att träffen skjuts upp till sommaren 2025.

Digitaliserade bebyggelseinventeringar

Under 2024 har Värmlands Museum med stöd från Länsstyrelsen i Värmland digitaliserat de selektiva inventeringar av Värmlands bebyggelse som museet genomförde på uppdrag av värmländska kommuner under åren 1975-1983. Materialet består av ca 193 pärmar och omfattar nästan alla värmländska kommuner. Materialet omfattar inventering blanketter och fotografier. Materialet har digitaliserats, och gjorts sökbart dels genom PDF: er, dels via databasen Primus, vars innehåll också är tillgängligt online via DigitaltMuseum. Materialet har omfattat ca 12 000 objekt. Ett viktigt material rörande värmländska bebyggelsemiljöer har genom detta tillgängliggjorts.

Finnskogen Vägen till Världsarv

Värmlands Museums arbete inom ”Finnskogen vägen till världsarv” fortlöper. Museet är en del i styrgruppen för projektet och fungerar även som projektledare i tätt samarbete med Torsby kommun som leder projektadministrationen. I det innevarande steget är målet att få en ansökan framskriven och inskickad till Riksantikvarieämbetet för att nå Sveriges tentativa lista för att på sikt kunna föreslås som världs- arv för Unesco. Museet har förmedlat kunskap i sin bredd av kanaler kring hur arbetet fortskrider. Vidare har museet varit aktiva i att förbereda de underlag som behöver tas fram. Under 2024 har hemsidan uppdaterats och nya broschyrer och förmedlingsmaterial har tagits fram. Möten kring frågan har hållits Finnskogen Natur och kulturpark och den utredare som genomför en förstudie för världsarvprocessen i Norge.

Föreningen Värmländska Industriminnen

Värmlands Museum är medlemmar i Föreningen Värmländska Industriminnen som förvaltar fem stora industriminnen. Förutom i styrelsen arbetar också museet i föreningen genom att administrera ekonomi och agera sekreterare i föreningen. Vidare bistår även museet i praktiskt föreningsarbete i förhållande till det fem objektens så som driva restaureringsprojekt. Även under 2024 har arbetet koncentrerats till åtgärder kopplade till Gubbortslaven i Nordmark. Här har en av flera etapper av faktiska restaureringsåtgärder genomförts. Dels har själva platsen för raset stärkts genom en betonggjutning, vilken motverkar ytterligare ras dels har ett av lavebyggnadens stadgande ben grundförstärkts genom en form av pålning.

Under året har också föreningen uppdaterat Vård och underhållsplanen för byggnadsminnet Långbans Gruvby. Anläggningen består av 35 byggnadsverk vilkas vård- och underhåll behöver planeras. Särskilt tittades denna gång på Nya Schaktets lave, Samlingssalen och hyttan. Här togs också extra antikvariekompetens in via Sven Olof Ahlberg, Kulturbyggnadsbyrån i Sverige AB

Nyeds kyrka.

Arkeologiska uppdrag

Under året fortsatte arbetet med att aktivt sprida informationen om Värmlands Museums arkeologiska tjänster. Bland annat genom brev som skickades till kommuner och privata företag (ex. Sweco, Tekniska verken mm) som i sin verksamhet kan behöva anlita vår kompetens. Brevet beskriver hur museet arbetar med kulturmiljöutredningar i samband med vindkraftsetableringar, inför detaljplaner, bergtäkts-ansökningar mm. Direktkontakt via telefon eller mejl, med företag som står i uppstarten av exploateringsprojekt gav under året flera uppdrag.

Schaktningsövervakningar

Drottninggatan och Södra kyrkogatan, Karlstads kommun

På uppdrag av Karlstad kommun genomfördes en schaktningsövervakning inom fornlämning L2007:9898 i samband med markarbeten i de östliga delarna av Drottninggatan samt södra delarna av Södra Kyrkogatan. Uppdraget resulterade i att fragmenteriska arkeologiska lämningar från slutet av 1700-talet och 1800-talet påträffades. Ett flertal svåmlager indikerar att denna del av Karlstad varit översvämmat och vatten-sjukt vid återkommande tillfällen under historisk tid. Fynden bestod av keramik, främst yngre rödgods, kritpipor, glas samt djurben. En ICP-analys genomfördes på ett antal keramikfragment vilket visade att ett kärl var tillverkat i Göteborg, ett i Västergötland eller Bohuslän samt övriga var lokalt tillverkade.

Biskopsgården, Karlstads kommun På uppdrag av Karlstads stift genomfördes en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom fornlämning L2007:9898. Uppdraget resulterade i att bebyggelseämningar, kulturlager samt fynd som kunde dateras till 1700-talet påträffades. Fynden bestod av keramik, främst yngre rödgods, kritpipor, glas samt djurben. En ICP-analys genomfördes på ett antal keramik fragment vilket visade att två kärl var tillverkat i Göteborg.

Västra Torggatan, Karlstads kommun På uppdrag av Karlstads kommun och Axeda Entreprenad genomfördes två schaktningsövervakningar inom de södra delarna av Västra Torggatan. De två uppdragen resulterade i att inga arkeologiska lämningar påträffades eftersom undersökningsområdena var kraftigt påverkade av sentida markarbeten.

Förundersökningar

Centralstationen, Karlstads kommun På uppdrag av Jernhusen AB genomfördes en arkeologisk förundersökning inom villkorad del av fornlämningsområdet tillhörande L2007:9898. Uppdraget resulterade i att lämningar efter en gårdstomt som enligt skriftliga källor heter Nordholmsgård påträffades. Gården har genom husförhörlängder gått att belägga till innan år 1850 och lämningarna registrerades därmed som fornlämning.

Utredningar

Visnum-Backa 1:27, Kristinehamns kommun På uppdrag av Circumflex AB genomfördes en arkeologisk utredning inom fastighet Visnum-Backa 1:27. Uppdraget resulterade i att fyra förhistoriska boplatser, en kolbotten efter resmila och en stenmur påträffades. Som en del av uppdraget skulle antikvarisk status på två sedan tidigare kända bebyggelseämningar inom området utredas. Detta resulterade i att en bebyggelseämning registrerades som fornlämning och en som övrig kulturhistorisk lämning.

Östra Jonsbol, Hammarö kommun Utredning utfördes på uppdrag av Hammarö kommun inför nybyggnation. Uppdraget resulterade i nyupptäckten av en skålgropslokal, samt två lokaler med spår efter förhistoriska aktiviteter som sannolikt kan kopplas till skålgroparna.

Nyeds kyrka, Karlstads kommun På uppdrag av Karlstads pastorat utfördes en utredning inför anläggandet av eventuell begravningsplats för asatroende. Inom delar av ytan påträffades en boplatz som kan dateras till äldre stenåldern. Delar av fyndmaterialet samlades in.

Trattbägarkeramik, fyndet som skriver om Värmlands historia.

Kulturmiljöutredningar

Södra Viken, Sunne kommun På uppdrag av SBK Värmland/Climate arena genomfördes en kulturmiljöutredning vid Södra Viken. Utredningen resulterade i att ett flertal kolningslämningar i form av resmilor och en liggmila påträffades. Inom området finns även ett flertal bebyggelselämningar varav en av dessa gick att belägga till innan år 1850.

Duse-Stacka, Säffle kommun På uppdrag av SBK Värmland gjordes en kulturmiljöutredning inför detaljplanläggning. Inga nya objekt påträffades men äldre beskrivningar och geometrier för fornlämningar kom att revideras.

Grums-Lång, Grums kommun På uppdrag av Ilmatar Solar AB genom Tyréns Sverige AB gjordes en kulturmiljöutredning inför planering för solcellspark. Projektet resulterade i att 17 nya objekt registrerades i Kulturmiljöregistret. Till detta kom återbesök vid och revidering av 10 tidigare registrerade lämningar.

Inventeringar

Under år 2024 genomfördes fem inventeringar i samband med planerade etableringar av vindpark. Fyra av dessa genomfördes i Värmland och en i Örebro län. Resultaten från inventeringarna har visat att det finns ett stort behov av riktade inventeringsinsatser inom dessa landskapsutsknitt då ett stort antal lämningar har påträffats. Majoriteten av lämningarna bestod av kolningslämningar i form av kolbottnar efter resmilor men även ett flertal fångstgropar och bebyggelselämningar har påträffats.

Inventering av ett flertal vattendrag i Torsby kommun Efter vunnet anbud har Värmlands Museum på uppdrag av Länsstyrelsen i Värmlands län inventerat Höljan, Havsvallen, Likan, Tvärlikan, Öran, Tossan och Vårån i Torsby kommun. Uppdraget påbörjades under 2023 och färdigställdes under 2024. Sammantaget har ett stort antal flottningsanläggningar påträffats samt enstaka kolningsanläggningar och en smideslämning.

Revideringsinventering i delar av Torsby, Sunne, Hagfors och Filipstads kommuner Fortsättning på det arbete som påbörjades 2017 och som kommer att pågå till och med 2026. Under 2024 gjordes 163 nya registreringar i Kulturmiljöregistret, varav 50 utgör fornlämning. Flertalet lämningar utgör olika bebyggelselämningar.

Keramikfynd från Dikartorp

År 2022 genomförde Värmlands Museum en arkeologisk utredning och efterföljande förundersökning vid Dikartorp, norr om Kils tätort. De arkeologiska insatserna resulterade i att två boplatser samt två härdar påträffades. På den största av boplatserna (L2020:9656) påträffades ett stort material av förhistorisk keramik som under 2024 analyserades genom medel från Värmlands Museiförening. Keramikanalysen visade att keramiken var så kallad trattbägarkeramik och daterades till perioden 3900–3800 före vår tideräkning. Detta är den äldsta keramiken som påträffats i Värmland och en indikation på att den första jordbrukskulturen som benämns som trattbägarkulturen redan i dess tidigaste skede fanns representerat i här. Resultaten från Dikartorp indikerar att en grupp människor redan för 6000 år sedan övergått till en ekonomi baserad på jordbruk och djurhållning. Detta är de äldsta spåren på en jordbruksekonomi vi har i Värmland.

Vi berättade om upptäckten i sociala medier och skickade ut ett pressmeddelande. SVT, P4 och VF gjorde reportage och intervjuade arkeolog Johan Richardsson. Nyheten fick stort genomslag och togs även upp av en nationell nyhetssajt om arkeologi.

Bebyggelseantikvariska uppdrag

Som en följd av Arvika kommuns nyligen framtagna kulturmiljöprogram har Värmlands Museum för andra året genomfört stadsvandring och efterföljande bildlektion för skolelever inom Skapande skola i Arvika kommun.

Alla elever i årskurs 9 på Minnebergsskolan guidades runt av museets byggnadsantikvarie i Arvika innerstad och tittade närmare på olika byggnadsdetaljer. Tillbaka på skolan höll museets konstpedagog en bildlektion där eleverna fick måla någon av de detaljer de tittat på i akvarell. På fem dagar fick 10 klasser genomföra aktiviteten.

Antikvarisk sakkunnig
CGC-huset/ Hotel Fratelli, Duvan 7, Karlstads kommun Värmlands Museum har deltagit i kring om- och tillbyggnad av CGC-huset, Duvan 7 till Hotel Fratelli. Projektet har varit uppdelat i två delar, den första delen med rivningsåtgärder och den andra delen med om- och tillbyggnad. Del två av projektet har pågått sedan vår/sommar 2022 och blev nu färdigställt i april 2024. Ombyggnationen av CGC-huset innebär att byggnaden har gått från användning för handel, kontor och bostad till att bli ett destinationshotell med 85 hotellrum/sviter, restaurang, bar och relaxkoncept.

Hus 28, Blålockan 19, Karlstads kommun Ett annat projekt där museet har haft samma roll har varit vid ombyggnationen av Hus 28 som ligger inom Centralsjukhuset område. Byggnaden är utpekad som en särskilt värdefull byggnad i Karlstads kommuns kulturmiljöprogram. Den är uppförd mellan 1890 och 1895 och byggdes då som en så kallad "idiotskola" och har därefter använts som sjukhem och central-dispensär för tuberkulossjuka. En omfattande ombyggnation gjordes på 1950-talet både exteriört och interiört för anpassning av byggnaden till avdelningar för psykiatrisk vård. Bland annat byttes fönstren,

fasaden putsades och en tillbyggnad tillkom. Senare tillägg har gjorts i form av en hiss på den västra gaveln från 2008. Projektet har pågått från september 2023 till och med januari 2025. Ombyggnationen av Hus 28 innebär att byggnaden har gått från användning för olika slags vårdinstitutioner samt som lokaler för utbildning och kontor till moderniserade kontorslokaler med en flexibel, så kallad aktivitets-baserad kontorsmiljö, som även inrymmer en del mer traditionella kontorsrum.

Antikvarisk förundersökning
Lusthuset, Romstad 1:80, Karlstads kommun Värmlands Museum fick i uppdrag av fastighetsägaren Teknik- och fastighetsförvaltningen i Karlstads kommun att ta fram en antikvarisk förundersökning/projekt-ering gällande lusthuset på Kartberget som en del i det underlag som krävs för bygglovsprövningen inför en rekonstruktion av byggnaden. Eftersom byggnaden är utpekad som särskilt värdefull i kommunens kulturmiljöprogram och är belagd med rivningsförbud i detaljplanen krävs det, inför den planerade rekonstruktionen, en omfattande beskrivning av vad åtgärden innebär och hur den ska utföras. Värmlands Museum har utfört arbetet som ligger till grund för den antikvariska förundersökningen under april – september 2024 och kommer även fortsatt att delta i processen som antikvarisk sakkunnig.

Före och efter ombyggnaden av "CGC-huset", Duvan 7, Karlstad.

Antikvarisk medverkan

Expositionshuset, Styrmannen 3, Karlstads kommun På uppdrag av Karlstad Energi har museet varit delaktig som antikvarisk medverkande kring utformning av ett plank kring en kylanläggning vid Expositions-huset. Planket som är tillfälligt under ett par år, är tillståndspliktigt då det ligger inom byggnadsminnets område.

Sockerslottet, Ugglan 5, Karlstads kommun Under året har arbete med att delvis bygga om en äldre port för att kunna stänga till innergården pågått och slutförts. Museet har deltagit som antikvarisk medverkande då Sockerslottet är ett byggnadsminne och åtgärden är tillståndspliktig.

Omläggning av skiffertak och installation av luftvärmeluftpump, Alsters herrgård, Karlstads kommun Inom byggnadsminnet Alsters herrgård har den östra flygeln liksom huvudbyggnaden berörts av takomläggning av skiffertaken. En ny luftvärmepump har installerats i anslutning till den västra flygelbyggnaden. För båda takomläggningarna liksom arbete med ny luftvärmepump har Värmlands Museum deltagit som antikvarisk medverkande.

Gamla gymnasiet, Falken 7, Karlstads kommun Värmlands Museum har deltagit som antikvarisk medverkande under arbetet med ny ventilationsdragnings i kontorslokalerna som ryms inom gamla gymnasiet. Gamla gymnasiet i Karlstad är en av stadens äldsta byggnader, uppfört intill domkyrkan på 1750-talet. Då byggnaden idag inrymmer olika kontorsverksamheter fanns önskemål och behov av att byta ut den befintliga ventilationen som utgjordes av en WindowMaster-anläggning installerad 2006. Projektering för ny ventilationsanläggning skedde mellan 2021 och 2023. Installation av den nya ventilationsanläggningen skedde mellan augusti 2023 och mars 2024.

Krigsflygfält 16, Brattforsheden, Karlstads kommun Under sommaren 2024 har renoveringsarbete utförts på luftvärnsställningen inom kulturresevatet Krigsflygfält 16. Värmlands Museum har deltagit som antikvarisk medverkande.

Restaurering av mycket värdefulla gravvårdar, Kristinehamns kyrkogårdsförvaltning Arbete pågår med att restaurera gravvårdar inom Visnums kyrkogård och inom gamla kyrkogården i Kristinehamn. Värmlands Museum deltar som antikvarisk medverkande. Projektet startade under 2024 och planeras att pågå etappvis, löpande under ett par år framåt.

Finngården Abborrtjärnsberg, Torsby kommun Under 2024 har Värmlands Museum har deltagit som antikvarisk medverkande vid byggnadsvårdsåtgärder vid Finngården Abborrtjärnsberg. Vid arbetet har främst restaurering av farjtak skett vid rökstuga, lada och loge.

Remisser

Värmlands Museum har varit antikvarisk konsult åt Karlstads kommun gällande bygglovsremisser samt del av referensgrupp för Karlstad kulturmiljöprogram under ett år, t.o.m. augusti 2024.

I referensgruppen för granskning av utpekade byggnader och området för Karlstads kulturmiljöprogram var Väse och Molkom de aktuella delarna.

Under året har Värmlands Museum även hanterat remisser från

- Arvika 6 st
- Hagfors 1 st
- Hammarö 1st

Kulturmiljöutredning

Kulturmiljöutredning Alsterdalen, Karlstads kommun Kulturmiljöutredningen var beställd av Stadsbyggnadsförvaltningen i Karlstads kommun som underlag inför framtagande av områdesbestämmelser, i och med att det tidigare landskapsbildskyddet för Alsterdalen upphävdes hösten 2023. Området sträcker sig från Alstrums gård och Alsters kyrkby i norr längs med den östra delen av sjön Alstern, ner till Alsters herrgård i söder. En stor del av området utgör riksintresse för kulturmiljövården, Alsterdalen. Fältarbetet och rapportskrivning har utförts i samarbete mellan en arkeolog och en byggnadsantikvarie.

Kulturmiljöprogram

Kulturmiljöprogram för Höglunda, Norelund och Villan i Säffle

Under januari – september 2024 har arbete pågått med framtagande av ett kulturmiljöprogram för stadsdelarna Höglunda, Norelund och Villan, vilket är en fortsättning på tidigare framtagna kulturmiljöprogrammen för Säffle. I uppdraget har det ingått att inventera bebyggelsen inom de tre stadsdelarna och välja ut kulturhistoriskt värdefulla byggnader utifrån två kategorier, särskilt värdefulla byggnader och byggnader med visst kulturhistoriskt värde. Ett särskilt värdefullt bebyggelseområde pekas också ut i programmet. Arkivhandlingar, litteratur och historiska foton har legat till grund för historik om de tre stadsdelarna. Här har referenspersoner i Säffle och Säffle hembygdsförening varit till hjälp med historiskt källmaterial. En presentation hölls för Miljö- och byggnadsnämnden i höstas då det färdiga resultatet presenterades. Rapporten strukturerades och formgavs i enlighet med kundens önskemål.

Säffle kommun är nöjda med kulturmiljöprogrammet och med att vara i hamn med ett kulturmiljöprogram för hela Säffle stad (och tre tätorter). Det är ett underlag som kommer till användning i det dagliga arbetet, vid bygglovsfrågor exempelvis men det är också ett kunskapsunderlag som kommer allmänheten till del och som gör att många Säfflebor känner stolthet över sin stad (enligt förvaltningschef Peter Pettersson).

Inventering och dokumentation

Modernismen i Värmland På uppdrag av länsstyrelsen i Värmland har Värmlands Museum kartlagt och inventerat offentliga byggnader uppförda mellan 1930–70 i hela Värmlands län. Arbetet har pågått under april – november 2024 och resulterade i ca 250 inventerade byggnader och av dem 193 som beskrevs med kulturhistorisk värdering, karaktärisering och syntolkning till bilder i PDF-format.

Byggnadsinventering och kunskapsunderlag, Torsby kommun

En inventering av centrala delar av Torsby har gjorts och sammanställts med kort karaktärisering och värdering av byggnaderna. Museet har även deltagit med synpunkter kring framtagande av ett kunskapsunderlag (av kommunen själva) inför framtagande av ett nytt kulturmiljöprogram för Torsby kommun.

Rivningsdokumentation av Hedbron i Gustavsfors, Hagfors kommun

Värmlands Museum har under våren 2024 på uppdrag av AFRY genomfört en dokumentation av Hedbron i Gustavsfors inför och efter rivning av bron. Bron är uppförd på 1930-talet men brofästet är betydligt äldre än så då det är en gammal passage med anor från Gustavsfors som brukssamhälle från 1700-talets mitt. Hedbron ägs och förvaltas av Trafikverket och låg längs med den statliga vägen med vägnummer 843. Den befintliga bron behövde bytas ut på grund av dess ålder men också på grund av att brons konstruktion och fortsatta livslängd är svår att kontrollera.

Klimatpaneler Finngårdar, Torsby kommun Under 2024 fortsatte arbetet med att kartlägga det interiöra klimatet på fyra Finngårdar av vilka några har problem med mögelangrepp i innertaken. Under ett år 2023–2024 har klimatpaneler funnits på de fyra gårdarna för att mäta hur bland annat temperatur och luftfuktigheten ändrats över tid. Vidare har mätklotsar av trä med olika ytbehandling placerats interiört för att mäta om det tillkommer ny mögelpåväxt under ett års exponering. Undersökningen visade att marginell ny tillväxt skett och att luften innehåller låga halter av mögelsporer, rummen är därför inte farliga att vistas i. Inför kommande år ska testytor för att finna bästa metod och effekt av borttagande av mögel genomföras.

Värmlands Museum fortsätter samarbetet med de fyra fastighetsägarna och kommer under 2025 att ansöka om stöd från Länsstyrelsen Värmland för att genomföra fortsatt arbete med konsulten Mycoteam för att se hur mögelfläckarna kan avlägsnas på bästa sätt.

Konserveringsuppdrag

Eskilsäters kyrka, Säffle kommun Arbetena med att rusta Eskilsäter kyrka i Säffle pastorat fortsatte. Åtta pelare under läktaren var spruckna och lagades genom att trä lades i sprickorna, skars rent och retuscherades. En upphängning och stöldsäkring monterades till Kristusskulpturen som återbördas till långhusets norra vägg. Nu är alla etapperna färdiga och kyrkan står med konserverad altarpupsats och predikstol, rekonstruerade färgskikt efter originalfärgsättning på altarbord, orgelfasad, psalnummertavlor och lock till dopfunten. Kristusskulpturen från 1300-talet, dopfuntslocket, i barockstil och ett dekorerat bord från 1896 som nu används till avställningsbord vid dop, fanns tidigare i ett rum bakom orgeln på läktaren.

By kyrka, Säffle kommun Arbeten påbörjades i By kyrka, Säffle pastorat, där en total invändig restaurering skall göras och vara klar vårvintern 2025. Lösa föremål och bänkar är flyttade från kyrkan. Museet har åtgärdat ett stort krucifix, tre begravningsvapen och predikstolstakets ornament i ateljén under hösten. Med början i januari 2025 åtgärdas fasta föremål i kyrkan, predikstol, altarpupsats, orgelfasad och läktarbarriär.

Hybelejens gata 4, Karlstads kommun Under hösten har arbete utförts i trapphuset på Hybelejens gata 4. Fastigheten uppfördes 1903 och blev byggnadsminne 1993. I trapphuset finns vägg och takmålningar, utförda av Olov W Nilsson, och ådringsmålade pardörrar till respektive lägenhet. Samme konstnär har även utfört målningar i bl a grannfastigheten Sockerslottet och Metakapellet. Takmålningarna rengjordes, sprickor lagades och störande partier retuscherades. Väggmålningarna i första delen av entréplanet har varit övermålade och är framtagna under tidigt 1990-tal, övriga väggpartier har fortfarande sekundärt måleri. Skadorna på ådringsmåleriet på dörrarna retuscherades eller rekonstruerades där behov fanns. Vid byte av

gamla armaturer upptäcktes äldre dekormåleri över hissdörren på plan 1 och 2. Dessa partier lämnades som dokumentation. Bostadsrättsföreningen på Hybelejens gata 4 har för avsikt att ansöka om ytterligare medel för att gå vidare och åtgärda övriga entréer i byggnaderna som föreningen förvaltar. Även dessa har dekor av ovan nämnde konstnär. Museet gjorde ett åtgärds- och kostnadsförslag som skall ligga till grund för deras ansökan. Arbetet uppmärksammades i ett stort reportage i tidningen NWT.

Trefaldighetskyrkan, Arvika Kommun Museets konservator har genomfört antikvarisk kontroll av de rengöringsarbeten efter brandsläckarsabotaget I Trefaldighetskyrkan i Arvika som genomförts av saneringsfirma.

Genomförd kompetensutveckling 2024

Utveckling av verksamheten kräver ständiga förbättringar med kontinuerlig kompetenshöjning som motiverar medarbetarna och gör organisationen till en effektiv och lärande organisation. Inom följande områden har kompetensutveckling skett 2024:

Utbildning, seminarier och studiebesök:	Deltagare:
Presentationsteknik och retorik	Hans Olsson, Jenny Brantestad, Monica Björklund, Maria Larsson, Daniel Olsson, Emelie Molinder, Gustav Nordansjö, Liza Hermansson, Per Sundell, Fiffi Myrström, Linda Höglund, Johan Richardson, Elin Klefbom, Susanne Alexandersson, Susanne Olsson
Presentationsteknik och retorik – fördjupning	Fiffi Myrström, Monica Björklund, Hans Olsson, Johan Richardson, Susanne Olsson, Daniel Olsson
Liftkurs/fallskydd	Tim Hagelin, Magnus Thorén
Ljud/ljusteknik	Tim Hagelin
Digikult	Susanne Olsson, Linda Höglund, Per Sundell
Samlingsforum	Susanne Olsson, Per Sundell, Linda Höglund, Fiffi Myrström
Besöksnäringsdagarna	Daniel Olsson, Maria Larsson
Ledarskap nivå 1 – Ny som chef	Karin Åberg Waern
Ledarskap nivå 2	Karin Åberg Waern
Museet som dialogarena för svåra frågor, metodkonferens på Anno Norsk Skogmuseum	Monica Björklund, Maria Larsson, Johanna Henriksen, Susanne Olsson
Sakkunnig avseende kulturvärden	Lena Thor, Monica Björklund, Jenny Brantestad
BARK	Jenny Brantestad
Byggnadsvårdens konvent	Monica Björklund, Jenny Brantestad
Västsvensk arkeologidag	Hans Olsson

Utbildning, seminarier och studiebesök:	Deltagare:
Arbete på väg	Johan Richardson
MARK	Johan Richardson, Hans Olsson
Konflikthantering i hotfulla situationer	Hela personalen
Studieresa Nordiska museet	Hela personalen
Brandutbildning	Hela personalen

Alla anställda har erbjudits möjlighet till kompetensutveckling under året. Kostnaden för kompetensutvecklingen uppgick till ca 178 tkr.

Personal Värmlands Museum 2024

Museiledning

Landsantikvarie/länsmuseichef Åsa Hallén
Stf länmuseichef Susanne Olsson

Stab

Administrativ chef Susanne Alexandersson
Ekonomi- och löneassistent Gunilla Dahlberg

Redaktion

Redaktionschef Johanna Henriksen
Fotograf Lars Sjöqvist
Kommunikatör/innehållsproducent Karin Wallmander *fr.o.m. 2024-05-06*
Visuell kommunikatör Elin Klefbom

Värdskap

Verksamhetschef Värdskap, konferensansvarig, Maria Larsson
Besöksmålsutvecklare Daniel Olsson
Butikskommunikatör Emelie Molinder *t.o.m. 2024-12-22*
Receptionist Seema Al-Rufeye, *föräldraledig*
Receptionist Ida Staake, *vikarie*
Bokningsansvarig/receptionist Anna Magnusson
Värd Anna Froriep-Jensen
Lokalvårdare Madeleine Andersson
Museitekniker/vaktmästare Tim Hagelin
Assistent Berit Andersson Torsby Finnskogscentrum, *anställd av Torsby kommun*
Receptionist Nina Blackburn, *Lesjöfors Museum*

Värmlands Museum Restaurangen

Köksmästare Anton Olofsson *t.o.m. 2024-12-09*
Souschef Karl-Johan Swahn *t.o.m. 2024-12-09*
Kock Jakob Jonsson *t.o.m. 2024-04-19*
Kock Tobias Ahlzén *2024-04-18 – 2024-12-09*

Hovmästare Nayan Hirani *t.o.m. 2024-03-31*
Servitör Sander Keskinen *t.o.m. 2024-12-09*
Caféansvarig Lina Nilwert *t.o.m. 2024-12-09*
Servitör Johanna Magnusson *t.o.m. 2024-12-09*
Diskansvarig Kenth *t.o.m. 2024-12-09*

Kulturarv

Verksamhetschef Kulturarv, etnolog Susanne Olsson, *stf. länmuseichef*
Samlingsstrateg Per Sundell
Konstintendent Fiffi Myrström
Arkivarie/bibliotekarie/samlingsintendent Linda Höglund
Byggnadsantikvarie Monica Björklund, *sommartid på Torsby Finn-skogscentrum*
Kulturarvsspecialist/FOU-ansvarig Fredrik Krohn Andersson, *fr.o.m. 2024-07-01*
Projektanställd Elin Arvholm *fr.o.m. 2024-03-18*
Projektanställd Frida Lindblom

Utställningar

Utställningschef Karin Åberg Waern
Utställningsproducent Dan Spegel
Pedagog kulturhistoria Liza Ay Hermansson
Pedagog konst Gustav Nordansjö
Pedagog, extra personal, Sofia Pettersson *t.o.m. 2025-04-30*
Pedagog, extra personal, Charlotte Nordström, *fr.o.m. 2024-09-15*

Uppdrag

Verksamhetschef Uppdrag, arkeolog Ellinor Larsson, *t.o.m. 2024-01-09*
Arkeolog Hans Olsson
Arkeolog Johan Richardson
Byggnadsantikvarie Lena Thor, *t.o.m. 2024-05-31*
Byggnadsantikvarie Jenny Brantestad
Konservator Cecilia Skoglund
Konservatorsassistent, extra personal, Lisa Bandhagen
Arkeolog, extra personal, Helene Sjöstedt

Styrelse 2023–2026

Region Värmland
Kristina Lundberg, ordförande
Gösta Frödin
Samuel Carlén

Lina Larhult, suppleant
Linda Arvidsson, suppleant
Hellen Andersson, suppleant

Karlstad kommun
Per Hallström
Lena Melesjö-Windahl
Ingegerd Hedén

Per Ove Wramstedt, suppleant
Björn Samuelsson, suppleant
Lena Agnred, suppleant

Värmlands Museiförening
Inga-Lill Fjällsby
Svetlana Vall
Lars Olsson

Peter Franke, suppleant
Johan Lundgren, suppleant
Lena Gynnemo, suppleant

Värmlands Museum
Åsa Hallén, länsmuseumchef, sekreterare

Värmlands Museiförening

Museiföreningens uppgift är att stödja Värmlands Museum och dess verksamhet på olika sätt. Många av våra medlemmar är engagerade vänner till museet sedan många år. Museiföreningen är tillsammans med Region Värmland och Karlstads kommun stiftelsebildare för Stiftelsen Värmlands Museum. Värmlands Museiförening har tre ordinarie ledamöter och tre ersättare i styrelsen för Stiftelsen Värmlands Museum.

Museiföreningen förvaltar ett antal stiftelser. Det är föreningens uppgift att i enlighet med donators intentioner se till att avkastningen kommer museet och den värmländska kulturen i övrigt till godo. Årets fördelning av fondmedel gav ett välkommet tillskott om 673 000 till museets verksamhet, bland annat för inköp av konst och konstföremål och för underhåll av von Echstedtska gården.

Ett stipendium till en ”ung, lovande konstnär/konsthantverkare” delades ut till Malin Uhlén, keramiker. Museet fick därmed också ett tillskott till sina samlingar.

Antalet medlemmar i föreningen 2024 var 770. Museet sköter föreningens medlemsregister och medlemsutskick mot en ersättning. Föreningens medlemmar får på så sätt också inbjudningar och information om museets övriga program. Via Värmlands Museums hemsida får våra medlemmar information om vår verksamhet, varmlandsmuseum.se/varmlands-museiforening

För att öka intresset för Värmlands Museum och värmländsk kultur erbjuder föreningen ett program som speglar museets utställningsverksamhet eller på annat sätt aktualiserar olika kulturteman. Med anknytning till årets årsbok berättade Dan Spegel, Värmlands Museum, om konstnären Jazeps Grosvalds spännande men korta liv. I samband med museets utställning av den iranske fotografen Hashem Shakeris bilder bjöds författaren Roya Mosleh in för att tala om situationen för kvinnor i dagens Iran. Andra inslag under året var till exempel om Österländska praktiker och nordiska kroppar och Konstnärlig gestaltning i offentliga miljöer (Kristinehamn).

Vi ser dessa tillfällen som en viktig del i vår uppgift att stödja museets verksamhet och att främja kulturlivet i Värmland. Vi samverkar därför både med museet och andra organisationer.

För Värmlands Museiförening
Inga-Lill Fjällsby, vice ordförande

<u>sida</u>	
2	Förvaltningsberättelse
5	Resultaträkning
6	Balansräkning
8	Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer
12	Underskrifter

för räkenskapsåret 1 januari - 31 december 2024

Årsredovisning

får härmed avge

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Styrelsen för

Stiftelsen Värmlands Museum
Org nr 873200-3549

2 (12)

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Värmlands Museum är ett av Sveriges mest besökta läns museer med ambition att förmedla kulturhistoria och konst för att ge upplevelser och insikter om vad det är att vara människor. Att belysa samtdsfrågor, väcka nyfikenhet och ge ett vidgat perspektiv på samhällsutvecklingen är centralt. Museet strävar efter att vara en öppen arena för reflektion, kunskap och samtal. Museet vill vara alla länsinvånare museum med en bred verksamhet i hela länet, bl a genom de fyra filialerna Torsby Finnskogscentrum, Långbans Grubby, Lesjöfors Museum och von Echstedtska gården.

Ändamålsparagrafen anger att stiftelsen har som ändamål att förvalta museets samlingar, fastigheter och byggnader och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska bedriva och främja kulturminnesvård och museiverksamhet samt forskning inom museets områden – huvudsakligen i Värmlands län.

Uppdragsverksamhet bedrivs inom arkeologi, kulturmiljövård och konservering. Intäkter ges också genom butiks försäljning och uthyrning av konferenslokaler. Restaurangverksamheten har fram till den 9 december drivits i egen regi. Den 10 december tog Nordrest Drift AB över driften av restaurangen.

Museet har öppet årets alla dagar och når en bred och talrik publik med ett varierat utbud av utställningar och program. Tillgänglighet finns också genom webbplats, instagram, facebook och twitter. En detaljerad beskrivning av verksamheten finns i Värmlands Museums verksamhetsberättelse för år 2024. I den ingår även denna årsredovisning.

Värmlands Museum är en viktig del av den starka nationella infrastruktur som byggts upp på kulturens område under slutet av 1900-talet. Verksamheten är framgångsrik med en stark förankring i samhället. Museet är en uppskattad samarbetspart med ett långsiktigt och stabilt uppdrag.

Museets styrdokument är inriktningsmålen 2025-2029 samt verksamhetsplanen för år 2025.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

<i>Ekonomisk översikt</i>	2024	2023	2022	2021
Verksamhetsintäkter (tkr)	62 744	54 237	54 515	50 630
Årets resultat (tkr)	1 197	1 222	-300	1 120
Soliditet (%)	59	47	59	56
Antal besökare	180 689	180 328	216 831	93 282 ¹⁾

¹⁾ Museet har varit stängt under delar av året samt haft begränsade öppettider p.g.a. Covid-19.
Definitioner: se not

I den statliga utredningen "Från kris till kraft – återstart för kulturen" (2022) tydliggörs pandeminns påverkan på kulturområdet. Utredningen föreslår en storskalig digitalisering av kulturarvet. Även i denna utredning påpekas att långsiktiga, hållbara modeller för finansiering behövs för institutioner som över överskådlig tid förväntas förvalta gemensamt kulturarv. Digitaliseringen är en viktig fråga framåt, både strategiskt och praktiskt. Behovet av digitalisering är omfattande och kommer att vara starkt kostnadsdrivande.

Riksställningar beskrev i rapporten Länsmuseernas situation (2016) länsmuseernas komplexa samhällsuppdrag och de ökade förväntningarna på länsmuseerna som ställer krav på utveckling och förändring av verksamheterna. På många områden ligger Värmlands Museum bra till, men till utmaningarna hör fortfarande förvaltningen av museets samlingar. Behovet av ett ändamålsenligt magasin har de senaste åren blivit ännu mer akut. Enligt Museilagen (2017:563) ska ett museum bidra till forskning och annan kunskapsuppbbyggnad, samt aktivt förvalta sina samlingar för att nå verksamhetens mål.

Viktiga förhållanden

Att regeringens bidrag till regional kulturverksamhet 2025 har sänkts med 1% jämfört med 2024 är mycket oroande. Riksanstaltsnämndens genomlysning av de regionala museernas förutsättningar (2021) visar att samhällets förväntan på museerna är omfattande och komplex, samtidigt som de regionala museerna är små verksamheter sett till personalvolym. Värmlands Museums organisation är liten och effektiv men därigenom är också organisationen mycket sårbar. Flera tjänster hålls vakanta för att få en budget i balans. Pandemin visade på den sårbarhet som det innebär att vara beroende av intäkter från uppdragsverksamhet, konferenser och butik. Behovet av en långsiktigt stabil finansiering kvarstår.

Värmlands Museums restaurang och kafé är en mycket viktig del i museets publika verksamhet. Från år 2000 har Värmlands Museums restaurang och kafé drivits av olika fristående entreprenörer. Den 11 oktober 2023 försattes dåvarande entreprenör i konkurs. Styrelsen beslut då att driva restaurangen i egen regi tills ny operatör upphandlats. Från och med den 10 december drivs restaurangen av Nordrest Drift AB.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Värmlands Museum har en stor andel fasta kostnader för sina museibyggnader, där hyrorna enligt avtal räknas upp med KPI med 1980 som basår. De senaste årens ökning av nämnda KPI har riskerat att en allt större andel av Värmlands Museums anslag går till hyresbetalningar och en allt mindre del till museiverksamhet. Museet har under året beviljats ökat anslag från Region Värmland och Karlstads kommun för att delfinansiera 2024 års hyreshöjning.

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Eget kapital

Fritt eget kapital	
	Bal. res. inkl. Summa eget kapital
	årets res.
2023-12-31	
Ingående balans	10 693 426
Årets resultat	1 222 177
Vid årets utgång	11 915 603
2024-12-31	
Ingående balans	11 915 603
Årets resultat	1 196 705
Vid årets utgång	13 112 308

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

NP

Resultaträkning

Belopp i kr		Not		2024	2023
Verksamhetsintäkter					
Bidrag		2	45 456 261	42 938 082	
Nettoomsättning		3	15 800 392	9 238 788	
Övriga intäkter			1 487 030	2 060 091	
Summa verksamhetsintäkter			62 743 683	54 236 961	
Verksamhetskostnader					
Handelsvaror			-9 130 423	-5 820 696	
Övriga externa kostnader			-25 017 640	-23 502 052	
Personalkostnader		4	-26 696 997	-22 919 088	
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		5	-853 601	-851 657	
Summa verksamhetskostnader			-61 698 661	-53 093 493	
Verksamhetsresultat			1 045 022	1 143 468	
Resultat från finansiella poster					
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		6	31 301	36 377	
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		7	124 282	45 206	
Räntekostnader och liknande resultatposter		8	-3 900	-2 874	
Resultat efter finansiella poster			1 196 705	1 222 177	
Årets resultat			1 196 705	1 222 177	

Balansräkning

Belopp i kr		Not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Byggnader och mark	9	3		3
Nedlagda utgifter på annans fastighet	10	1 848 563		2 016 615
Inventarier, verktyg och installationer	11	1 953 176		2 430 381
		3 801 742		4 446 999
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12	542 881		542 881
Summa anläggningstillgångar		4 344 623		4 989 880
Omsättningstillgångar				
<i>Varulager m m</i>				
Färdiga varor och handelsvaror		634 031		783 011
		634 031		783 011
<i>Kortfristiga fordringar</i>				
Kundfordringar		1 539 614		2 495 549
Övriga fordringar		519 330		288 640
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		5 274 263		5 620 896
		7 333 207		8 405 085
<i>Kassa och bank</i>				
Kassa och bank		10 028 815		11 305 734
		10 028 815		11 305 734
Summa omsättningstillgångar		17 996 053		20 493 830
SUMMA TILLGÅNGAR		22 340 676		25 483 710

NP

NR

Belopp i kr		Not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Fritt eget kapital				
Balanserat resultat			11 915 603	10 693 426
Årets resultat			1 196 705	1 222 177
			13 112 308	11 915 603
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			1 481 836	5 131 246
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag			4 587 448	5 368 595
Övriga skulder			768 625	608 797
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			2 390 459	2 459 469
			9 228 368	13 568 107
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			22 340 676	25 483 710

Balansräkning

Stiftelsen Värmlands Museum
Org nr 873200-3549

7 (12)

Stiftelsen Värmlands Museum
Org nr 873200-3549

8 (12)

Noter

Belopp i kr om inget annat anges

Not 1 Redovisningsprinciper
Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1. Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Tillgångar

Tillgångar som inte redovisas
Värmlands Museums samlingar är stora och omfattar föremål, konst, arkivalier, bilder, fotografier, böcker och fastigheter. Museumsamlingarna förvaltas för allmänhetens räkning och kan inte ses som realiserbara tillgångar och redovisas därför inte i balansräkningen.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Nedlagda utgifter på annans fastighet
Inventarier, verktyg och installationer

Nyttjandeperiod
20 år
5-10 år

Nedskrivningar - materiella anläggningstillgångar

Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Leasing

Leasetagare
Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkursrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

NR

W

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Stiftelsen Värmlands Museum

Org nr 873200-3549

Ränta, royalty och utdelning

Intäkt redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla stiftelsen samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden.

Not 2

Gåvor och bidrag

Bidrag som redovisats som intäkt

	2024	2023
Anslag	42 941 776	41 597 940
Lönebidrag	259 350	110 746
Projektbidrag mm	2 255 135	1 229 396
Summa bidrag	45 456 261	42 938 082

Not 3

Nettoomsättning per rörelsegren och geografisk marknad

	2024	2023
Nettoomsättning per rörelsegren		
Restaurang- och konferensverksamhet	7 516 102	1 432 788
Butiks försäljning	1 225 314	1 660 259
Entré- och visningsintäkter	3 386 992	2 934 770
Uppdragsverksamhet	3 671 984	3 210 971
	15 800 392	9 238 788

Not 4

Anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse

Medelantalet anställda	2024	2023
Sverige	43	36
	36%	29%

Not 5

Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

	2024	2023
Avskrivningar enligt plan fördelade per tillgång		
Nedlagda kostnader på annans fastighet	-168 052	-168 052
Inventarier, verktyg och installationer	-685 549	-683 605
	-853 601	-851 657

Not 6

Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2024	2023
Övrigt	31 301	36 377
	31 301	36 377

Not 7

Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2024	2023
Ränteintäkter, övriga	124 282	45 206

W

ad

Redovisat värde vid årets slut	1 953 176	2 430 381
Kommentar		
Årets nyanskaffningar har redovisats netto, efter avdrag för erhållna bidrag med 0 kr (fg år 0 kr).		
Not 12	Andra långfristiga värdepappersinnehav	
	2024-12-31	2023-12-31
Akkumulerade anskaffingsvärden		
Vid årets början	542 881	542 881
Tillkommande tillgångar	—	—
Redovisat värde vid årets slut	542 881	542 881

Arets nyanskaffningar har redovisats netto, efter avdrag för erhållna bidrag med 0 kr (fg år 0 kr).

Redovisat värde vid årets slut	1 953 176	2 430 381
--------------------------------	-----------	-----------

Aterforda avskrivningar på avyttringar och uttangeringar	-	386 555
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-685 549	-683 605
Vid årets slut	-9 173 609	-8 488 060

Avtäckningar och uträkningar	-	-386 555
Vid årets slut	11 126 785	10 918 441
Akkumulerade avskrivningar		

Akkumulerade anskaffningsvärden	2024-12-31	2023-12-31
---------------------------------	------------	------------

Redovisat värde vid årets slut	1 848 563	2 016 615
Not 11 Inventarier, verktyg och installationer		

Vid arets början	-1 344 416	-1 176 364
Årets avskrivning	-168 052	-168 052
Vid årets slut	-1 512 468	-1 344 416

Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	3 361 031	3 361 031
Nyanskaffningar	–	–
Vid årets slut	3 361 031	3 361 031

Not: 10	Nedlagda utgifter på annans fastighet	2024-12-31	2023-12-31
---------	---------------------------------------	------------	------------

Akkumulerade anskaffningsvärden	
Vid årets början	3
Redovisat värde vid årets slut	3

Not 9	Byggnader och mark	2024-12-31	2023-12-31
-------	--------------------	------------	------------

	2024	2023
Räntekostnader, övriga	-3 900	-2 874

Not a Dental student or fellow?

Stiftelsen Värmlands Museum
Org nr 873200-3549

11 (12)

12 (12)

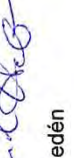
Stiftelsen Värmlands Museum
Org nr 873200-3549

Not 13

	2024-12-31	2023-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

Not 14
Soliditet:

Karlstad den 28 mars 2025

		
Kristina Lundberg Ordförande	Gösta Frödin	Samuel Carlén Lina Carlén
		
Per Hallström	Lena-Melersjö Windahl Björn Samuelsson	Ingegerd Hedén
		
Inga-Lill Fjällsby	Svetlana Vail	Lars Olsson

Annalotti

Åsa Hallén
Länsmuseichef

Vår revisionsberättelse har lämnats 2025-04-10

		
Marcus Persson Auktoriserad revisor Utsedd av Värmlands Museiförening	Anders Nordlund Utsedd av Karlstads kommun	Ingela Wretling Utsedd av Region Värmland

Utsedd av Värmlands Museiförening

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Värmlands Museum, org. nr 873200-3549

Rapport om årsredovisningen

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Värmlands Museum för år 2024.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisoriernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Anders Nordlund
Förtroendevald revisor
Utsedd av Karlstads kommun

Ingela Wretling
Förtroendevald revisor
Utsedd av Region Värmland

Karlstad 2025-04-10

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- förelagitt någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- förelagitt någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den uppgiften, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda anläggandet om fortsatt drift. Anläggandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder anläggandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana handlingar eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktor eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida handlingar eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Värmlands Museum

Långbans Gruvby

Torsby Finnskogscentrum

von Echstedtska gården

Lesjöfors Museum

varmlandsmuseum.se

Box 355, 651 08 Karlstad

tel. 054-701 19 00

@varmlandsmuseum